

روش‌ها و فنون تدریس

روشها و فنون تدریس

حیطه عمومی

www.BetaFile.ir

❖ تعریف یادگیری

❁ یادگیری تغییری است که نیاز به زمان دارد و در طی فرایندهای مختلف به وجود می‌آید.

یادگیری، باید محصول تجربه و نتیجه آن، باید تغییر در رفتار ارگانیزم باشد.

رفتار، معطوف به اعمالی است که ممکن است از شخصی سربزند و رفتارها ممکن است درونی یا بیرونی باشند.

روان شناسان، اعمال و رفتار را به دو دسته تقسیم کرده‌اند: ۱. رفتار آشکار ۲. رفتار نهان

➤ **رفتار آشکار:** به اعمالی اطلاق می‌شود که به طور مستقیم قابل مشاهده است.

➤ **رفتار نهان:** به اعمال درونی فرد، که به طور مستقیم قابل مشاهده نیست.

✓ گفتن و نوشتن: جزء رفتار آشکار است.

✓ درک ما از محیط اطراف خود و این که درباره یک فرد یا یک اثر چه حسی داریم جزء رفتار نهان هستند.
روان شناسان رفتارگرا چه کسانی هستند؟ کسانی که در تعریف یادگیری، تنها روی رفتار آشکار، متمرکز می‌شوند.

روان شناسان شناختی چه کسانی هستند؟ کسانی که رفتار آشکار را به عنوان سرنخی، برای استنتاج آنچه در ذهن می‌گذرد، به کار می‌گیرند.

❁ **تمام روان شناسان رفتارگرا و شناختی، برای تشخیص و اندازه گیری میزان یادگیری به رفتار آشکار، تکیه دارند.**

➤ یادگیری به طور مکرر و مستمر، در همه جا، اتفاق می‌افتد. اما همه تغییرات حاصل شده در فرایند زندگی ناشی از تجربه و تعامل نیست.

نکته: تغییراتی مانند قد، وزن، اندازه و... جزء یادگیری نیستند.

➤ **یادگیری:** معطوف به اعمالی است که به صورت عمد یا غیر عمد بر اثر تجربه حاصل شده.

مفهوم و تعریف یادگیری از نظر هیلگارد بارو:

«فرایند تغییرات نسبتاً پایدار در توان رفتاری فرد بر اثر تجربه»

تجزیه مفهوم بالا ↓

فرآیند: فرآیند به وقایع و روابط پویا، جاری مستمر و پیوسته در حال تغییر گفته می‌شود.

از مشخصات بارز فرایند، حرکت و پویایی است.

❖ یادگیری نیز یک فرایند است. چون بر اثر تعامل دائم فرد با محیط، همیشه و همه جا به طور پیوسته و مستمر صورت می‌گیرد.

از طریق یادگیری است که:

۱- فرد با محیط آشنا می‌شود. ۲- در مقابل محیط مقاومت می‌کند.

۳- محیط را تغییر می‌دهد. ۴- برای تأمین نیازهای خود از آن استفاده می‌کند.

❖ **مفهوم «تغییر»:** یادگیری تغییری است که طی فرایند تجربه اتفاق می‌افتد.

➤ هر تغییری را نمی‌توان یادگیری نامید.

بنابراین تغییراتی که معلول رشد و بلوغ طبیعی باشند هرگز یادگیری محسوب نمی‌شوند. با این که رشد و بلوغ طبیعی پیش نیاز یادگیری و به نوعی تأثیرگذار بر آن است.

➤ تغییرات حاصل از رفتار انعکاسی و خستگی، انطباق حسی، اثر داروها و نیروهای مکانیکی را هرگز نمی‌توان در قلمرو یادگیری قرار داد.

خوگرفتن و حساس شدن: مثال‌هایی از تغییر رفتارند که از تجربه ناشی می‌شوند.

حساس شدن: فرآیندی است که از طریق آن، ارگانیزم نسبت به جنبه‌هایی - از محیطش حساس می‌شود برای مثال:

موجود زنده‌ای که به نور، واکنش نمی‌دهد با شوک به آن پاسخ دهد در واقع: شوک، همان پدیده حساس شدن است.

خوگیری: فرآیندی است که از طریق آن ارگانیزم نسبت به محیطش کمتر حساس می‌شود. به طور مثال: ارگانیزم‌ها تمایل دارند به محرک‌های تازه محیط خود توجه کنند.

➤ تمایل به محرک‌های تازه محیط؛ بازتاب توجه یا «سوگیری» نام دارد.

مثال برای حساس شدن و خو گرفتن سگی صدای ناگهانی می‌شنود: در صورتی که پارس کند، بازتاب «سوگیری» رخ داده است. اما اگر بعد از مدتی به آن صدا عادت کند یا واکنش نشان ندهد. می‌گوییم به آن «خوگرفته»

❖ آیا «خوگرفتن» و «حساس شدن» جزء «یادگیری» محسوب می‌شود؟

خیر، چون «شرط نسبتاً پایدار» در آنها صدق نمی‌کند و از آنجایی که خو گرفتن و حساس شدن، موقتی هستند لذا جزء یادگیری محسوب نمی‌شوند. اما اگر همین تغییرات، در پاره‌ای از موقعیت‌های عمدی نسبتاً طولانی دارند. بنابراین در اینجا، جزئی تغییرات حاصل از یادگیری محسوب می‌شوند.

❖ **مفهوم رفتار:** به مجموعه اعمال و حرکات فرد «رفتار» می‌گویند.

❧ روان‌شناسان رفتارها را به دو دسته تقسیم می‌کنند:

۱- آشکار یا بیرونی ۲- نهان یا درونی

رفتارهای آشکار: مستقیماً قابل مشاهده‌اند. مانند: صحبت کردن نوشتن و راه رفتن

رفتارهای نهان (درونی): به طور مستقیم قابل مشاهده نیستند. مانند: تفکر، تخیل و... .

اصولاً از طریق رفتارهای آشکار می‌توان به «رفتارهای نهان» پی بُرد.

مفهوم «توان رفتاری»: توان رفتاری حاکی از آن است که یادگیری در یادگیرنده، نوعی توانایی ایجاد می‌کند. این به این معنی است که تغییرات حاصل از یادگیری، در یادگیرنده، تغییر در توانایی یا تغییر در رفتار بالقوه اوست نه تغییر در رفتار ظاهری و قابل مشاهده.

✓ فرض مثال: ممکن است رشته علوم تربیتی مفاهیم الگوها و روشهای تدریس را یاد بگیرند. اما فرصت تدریس برای آنان فراهم نگردد. بعد از یادگیری یادگیرنده باید قادر به انجام کاری باشد که پیش از آن توان آن را نداشت.

مفهوم تجربه: تجربه یعنی تعامل دو جانبه شخص و محیط

❖ انواع یادگیری: یادگیری ممکن است به صورت عمدی یا غیر عمدی باشد.

➤ **یادگیری عمدی:** شخص مستقیماً در موضوع یادگیری دخالت دارد مثلاً موقعی که شما سر کلاس می‌نشینید تا یک موضوع را یاد بگیرید. پس شخص در یادگیری عمدی دخالت دارد و در معرض مستقیم یادگیری قرار دارد.

➤ **یادگیری غیر عمدی یا غیر مستقیم:** شخص به طور غیر مستقیم یاد می‌گیرد مثلاً شما سر کلاس میرید تا موضوع یک درس را یاد بگیرید اما علاوه بر موضوع درس به نحوه پوشش معلم، ظاهر او تن صدا و... را به صورت غیر مستقیم یاد می‌گیرید.

یادگیری غیر عمدی مثلاً شما به مدرسه می‌روید تا درس را یاد بگیرید اما از دوستانان رفتارهای تازه یاد می‌گیرید.

به پوشش آنها دقت می‌کنید به نوع رفتارشان و بدون اینکه متوجه شوید تحت تاثیر آنها قرار می‌گیرید و از آنها یاد می‌گیرید.

❖ تفاوت بین یادگیری و عملکرد:

👉 در واقع تفاوت بین دانستن چیزی و انجام آن است... مثلاً شما دوچرخه سواری رو یاد گرفتید اما هنوز عملکردی نشان ندادی هر وقت دوچرخه سواری کنید یعنی عملکرد خود را نشان می‌دهید. در واقع عملکرد تظاهرات یادگیری به صورت آشکار.

❖ انواع یادگیری:

- روان‌شناسان تربیتی از اصطلاح یادگیری، برداشت یکسانی ندارند.
- اتفاق نظر روان‌شناسان تربیتی این است که «یادگیری» بر اثر تجربه یا تعامل فرد با محیط، حاصل می‌شود. هرگز نمی‌توان برای یادگیری، ماهیت یکسانی متصور شد، زیرا فرصت‌ها و تعامل‌های مختلف دارای نتایج یکسانی نیستند.
- انواع نظریات یادگیری را میتوان به دو دسته ی بزرگ تقسیم بندی کرد: رفتار گرایی و شناخت گرایی

رفتار گرایی:

- یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک یا شرطی شدن پاسخگر (پاوولف)
- یادگیری از طریق شرطی شدن فعال (اسکینر)
- شرطی شدن از طریق پیوند گرایی و یا گزینش و پاسخ (ثرندیاک)

شناخت گرایی:

برونر، آزوبل، بلوم، پیازنه و... .

❖ انواع یادگیری:

- ۱- یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک یا شرطی شدن پاسخگر (پاوولف)
- ۲- شرطی شدن از طریق پیوند گرایی و یا گزینش و پاسخ (ثرندیاک)
- ۳- یادگیری از طریق شرطی شدن فعال
- ۴- یادگیری از طریق مجاورت
- ۵- یادگیری از طریق مشاهده
- ۶- یادگیری از طریق شناخت

«بررسی کامل یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک»

از بنیانی‌ترین انواع یادگیری ← یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک

در یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک، «پاسخ»، حاصل یک محرک شناخته شده است.

● مثال بارز برای یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک آزمایش معروف پاولف است.

آزمایش معروف پاولف چه بوده است؟ دادن غذا و ایجاد ترشح بر روی زبان سگ بوده است که پاولف، غذا را «محرک غیر شرطی» و ترشح بزاق سگ را ← «پاسخ غیر شرطی» می‌نامید.

● میزان شرطی شدن سگ در آزمایش پاولف، به این صورت بررسی گردید که این بار به جای غذا، چندین بار لامپی روشن می‌کرد. در واقع سگ، شرطی شده بود که به محض روشن شدن لامپ، محرک غیر شرطی (غذا)، به او داده می‌شود و به همین دلیل باز هم از خودش ترشح بزاق بروز داد. (پاسخ غیر شرطی)

اینبار لامپ ← می‌شود محرک شرطی و پاسخ حاصل از آن، پاسخ شرطی است.

«خاموشی» زمانی رخ می‌دهد که رفتار شرطی تقویت نگردد و (محرک غیر شرطی چندین بار حذف شود) در این صورت پاسخ شرطی به تدریج ضعیف‌تر می‌شود.

در نتیجه ← تکرار محرک شرطی بدون تقویت کردن (روشن کردن چراغ بدون دادن غذا) و در نتیجه زوال پاسخ شرطی «خاموشی» نام دارد.

«پدیده بازگشت خود به خودی» گاهی ممکن است که موجود حتی بدون تقویت، برای مدتی کوتاه به محرک شرطی پاسخ دهد. این پدیده «بازگشت خود به خودی» نام دارد.

● دو پدیده «خاموشی» و «بازگشت خود به خودی»، در فرآیند آموزش و پرورش بسیار مهم هستند.

● باید بدانیم که بین پاسخ شرطی و محرک شرطی، هیچگونه ارتباط منطقی وجود ندارد.

مثالی برای مباحث گفته شده: شاگردی، در نخستین روز ورود به مدرسه با لبخند و روی خوش معلم روبرو بوده است (محرک غیر شرطی)

نحوه برخورد معلم می‌شود ← محرک غیر شرطی

و از این برخورد معلم، احساس رضایت و لذت می‌کند.

این احساس رضایت می‌شود ← پاسخ غیر شرطی

و این برخورد باعث می‌شود که شاگرد (شرطی شود) و به صرف حضور در مدرسه و با دیدن معلمان بی تفاوت، احساس لذت خواهد کرد. در این جا ← دیدن معلمان ← محرک شرطی و احساس لذت ← پاسخ شرطی

یا در مثال روز آزمون. ممکن است کسانی که امتحان رو برگزار می‌کنند تبدیل به محرک شرطی، برای ایجاد اضطراب و دلهره در دانش‌آموز شوند.

یا مثال دیگری ← کسی که بدون خوردن صبحانه به مدرسه می‌رود. در اثنای کلاس، به شدت احساس گرسنگی می‌کند (محرک غیر شرطی) و مضطرب و آشفته به نظر می‌آیند این اضطراب و آشفتگی در اثر گرسنگی می‌شود ← پاسخ غیر شرطی

حال همین دانش‌آموز، در زنگ بعدی یعنی علوم با این که صبحانه هم خورده ولی شرطی شده و دوباره احساس گرسنگی می‌کند اینجا این احساس گرسنگی (محرک شرطی) و اضطراب مجدد در دانش‌آموز می‌شود ← پاسخ شرطی

هرگاه محرک شرطی تکرار شود ولی محرک غیر شرطی را به همراه نداشته باشد. به تدریج پاسخ شرطی ضعیف می‌شود. یا به اصطلاح «خاموش» می‌گردد.

❖ نظریه ثرندایک پیوندگرایی (کوشش و خطا)

یکی از نظریه پردازان شرطی ثرندایک است او پژوهش‌های خود را درباره رفتار حیوانات در سال ۱۹۹۸ در کتاب هوش " حیوانی منتشر ساخت. ثرندایک تحت تأثیر روانشناسی فیزیولوژیک می‌باشد. وی معتقد است که مشخص‌ترین یادگیری در انسانها و حیوانات دیگر، یادگیری از راه کوشش و خطاست که بعدها آن را گزینش و پیوند نامید.

آزمایش ثرندایک آزمایش گربه گرسنه در داخل قفس بود ثرندایک با توجه به تدریجی بودن یادگیری به این نتیجه رسیده که گربه به هیچ وجه متوجه را فرار از جعبه نمی‌شود بلکه این کار را در نتیجه تثبیت تدریجی پاسخ‌های درست و زوال تدریجی پاسخ‌های نادرست فرا می‌گیرد.

گرداندن یکس عوامل و شرایط مؤثر در یادگیری را به شکل سه قانون اصلی معرفی کرد:

– قانون اثر – قانون آمادگی – قانون تمرین

➤ **قانون اثر:** در جریان آزمایش و خطا، هرگاه بین محرک و پاسخ رابطه خوشایند و لذت‌بخش پدید آید، آن رابطه تقویت می‌شود و بر عکس.

در واقع مقصود ثرندایک از قانون اثر این بود که پاداش‌ها و موقعیت‌ها به یادگیری رفتار پاداش یافته قوت می‌بخشند، در حالی که تنبیه‌ها و ناکامی‌ها سبب می‌شوند که تمایل به تکرار رفتاری که تنبیه شکست یا

آزردگی به دنبال داشته است، کاهش یابد همراه شدن عمل و عکس العمل فرد با یک عامل نامطلوب آزار دهنده سبب تأخیر در یادگیری یا عدم بروز آن می‌شود.

اگرچه ثرندایک از ظرافت و تنوع بیشتر یادگیری انسان آگاه بود ولی گرایش شدیدی داشت به اینکه رفتارهای پیچیده‌تر در پرتو رفتارهای ساده‌تر تبیین کند.

➤ **قانون آمادگی:** طبق قانون آمادگی شاگرد باید از لحاظ جسمی، عاطفی ذهنی و .. به اندازه کافی رشد کرده باشد تا مفهوم مورد نظر را یاد بگیرد.

به طور کلی قانون آمادگی به دو امر بستگی دارد:

✓ اولی توانایی کار و فعالیت

✓ دومی رغبت به کار و فعالیت

➤ **قانون تمرین:** هر قدر محرکی را که پاسخ رضایت بخش به دنبال داشته باشد بیشتر تکرار کنیم، رابطه بین محرک و پاسخ مستحکم‌تر و پایدارتر خواهد شد و بالعکس.

نکته: ثرندایک در قانون تمرین روی عامل شدت و تازگی تأکید می‌کند.

❖ یادگیری از طریق مجاورت

➤ در مبحث یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک گفته شد که لازمه پاسخ شرطی، مجاورت و هم زمانی و پیوند محرک‌های غیر شرطی است، اما طبق برخی از نظریه‌های یادگیری، فقط مجاورت ساده و همایندی و جفت شدن یک حادثه یا حادثه دیگر میتواند منجر به یادگیری شود. در این فرایند، لزومی ندارد که بین محرک غیر شرطی و محرک شرطی پیوند وجود داشته باشد بلکه تنها همایندی دو رویداد با ایجاد تداعی میتواند موجب تغییر رفتار شود.

تنها شرط لازم برای حصول این تداعی توجه شاگرد به ترکیب خاص محرک، مجاورت ساده و همایندی است. روش زوجهای متداعی، به دلایل نظری حائز اهمیت است؛ زیرا این روش نمونه ای برجسته ای از فرایند تداعی است. یکی از مواد هر زوج، معمولا محرکی است برای پاسخی که باید آموخته شود؛ یعنی نزدیکی و مجاورت یک محرک با یک پاسخ میتواند موجب تغییر رفتار شود.

تاثیر یادگیری از طریق مجاورت ساده را میتوان در این جملات کامل نشده مشاهده کرد:

خانه ای مثل خانه‌های... بسازید.

او مانند یک... گیج است.

ما در یک روستای... زندگی میکنیم.

.....= ۵×۹

➤ با گذاشتن کلامتی همچون «روستاییان»، «هالو»، «سرسبز» و «۴۵» میتوانیم نشان دهیم که به دلیل مجاورت محرک‌ها و حوادث یا هم‌زمان اتفاق افتادن آنها، چیزهای زیادی یاد می‌گیریم.

➤ واتسون آزمایش پاوولف را به عنوان الگویی برای یادگیری برگزید، بازتاب شرطی را واحد ساختمانی عادت قرار داد و سرانجام تمام نظام خود را بر این شالوده بنا نهاد.

➤ گاتری برعکس واتسون، اصل یادگیری از طریق تداعی را مبنای کار خود قرار داد اصلی که چندان ارتباطی با آزمایش پائلف نداشت. گاتری قانون یادگیری را چنین بیان کرد:

«ترکیبی از محرک‌ها که با حرکت خاصی همراه می‌آیند، در بازپیدایی خود همان حرکت را به دنبال خواهد داشت.»

محور اصلی این نوع یادگیری تنها ترکیبی از محرک‌ها و حرکتهاست. این تعریف را میتوان نوعی «اصل تاخر» دانست؛ چون اگر یادگیری به طور کامل در یک کوشش صورت گیرد؛ آخرین عملی که در حضور ترکیبی از محرک‌ها صورت گرفته است؛ در بازپیدایی همان ترکیب محرک‌ها نیز رخ خواهد داد.

در این نوع یادگیری؛ تمرین سبب پیوند یا گسستگی نشانه‌ها با حرکات اختصاصی میشود تا جایی که سرانجام ترکیبهای هم‌خانواده‌ای از محرک‌ها بتوانند سلسله پاسخهای هم‌خانواده‌ای را فراخوانند؛ اما انگیزش به شیوه غیر مستقیم؛ از راه وادار کردن حیوان به عمل، در یادگیری اثر می‌گذارد.

فراموشی نیز در این یادگیری معنی خاصی به خود می‌گیرد؛ زیرا فرض بر این است که یادگیری همیشه استوار است؛ مگر آنکه یادگیری تازه‌ای مزاحم آن باشد. بر اساس این فرض، تمام فراموشیها ناشی از یادگیری پاسخهای تازه‌ای هستند که جانشین پاسخهای قبلی میشوند.

➤ در فرایند فعالیتهای مدرسه، انواع یادگیری از طریق مجاورت را میتوانیم مشاهده کنیم؛ مثلاً معلمی که برای آموزش ریاضی روی کارتهای آموزشی تصویر ۴ سیب را کشیده است و روی کارت دیگر عدد ۲ + ۲ را نوشته است، هم‌زمان با گفتن ۲ به علاوه ۲، میگوید ۴ و تصویر چهار سیب را نشان میدهد یا با گفتن کلمه «گره» هم‌زمان با نشان دادن کارتی که تصویر گره روی آن است؛ موجب یادگیری مجاورتی میشود.

● نوع دیگری از یادگیری مجاورتی «یادگیری «کلیشه‌ای» یا «قالبی» است.

● یادگیری کلیشه‌ای یا قالبی، به این صورت است که: به فرض مثال وقتی سینما، یک فرد روستایی را ساده لوح و یک فرد شهری را فریبکار و ریاکار معرفی می‌کند — در حالی که هر شخص روستایی ممکنه که ساده لوح نباشد و هر شخص شهری، فریبکار نباشد. اما ناخود آگاه این یادگیری از طریق «کلیشه‌ای یا قالبی» ایجاد شده است.

❖ **مهم:** اغلب وسایل ارتباطی (روزنامه، تلویزیون و...)، زمینه چه نوع یادگیری را فراهم می‌کنند؟ یادگیری

کلیشه‌ای

- مثال برای یادگیری «کلیشه‌ای»: «پلیس، حافظ نظم و منافع مردم در شهر است» و «ژاپنی‌ها، مؤدب هستند»
- (مهم) ← بسیاری از مفاهیم زبان، تاریخ و رفتارهای مطلوب اجتماعی را می‌توان از طریق «مجاورت و تداعی»، به شاگردان آموخت.

درسنامه ۲

❖ یادگیری از طریق شرطی شدن فعال

● در این نوع یادگیری، بر خلاف شرطی شدن کلاسیک، رفتارهای فعال محصول محرکهای فیزیولوژیک نیستند بلکه نتیجه متغیرهای قطعی در رفتارهای موجود زنده‌اند که به وسیله تقویت کننده خاصی قوت می‌گیرند.

● یک نکته کلیدی: هر جا کلمه تقویت کننده، دیدیم نشان دهنده یادگیری از طریق شرطی شدن فعال می‌باشد.

❖ «تفاوت شرطی شدن کلاسیک و شرطی شدن فعال در قالب یک مثال»

گفتیم شرطی شدن کلاسیک، دادن محرک‌ها هست و شرطی شدن فعال، دادن تقویت کننده است. سگی را در نظر می‌گیریم که با دادن محرک غیر شرطی (غذا دادن) منجر به ترشح بزاق سگ می‌شود (پاسخ غیر شرطی). این جا «محرک» آوردیم پس می‌شود ← یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک اما همین سگ را اگر در نظر بگیریم که غیر از غذا دادن، چیز دیگری بخواهیم به او آموزش بدهیم مانند توپ بازی کردن و... باید رفتار او را با پاداش یا هر چیز دیگری تقویت کنیم ← پس در این صورت یادگیری از طریق شرطی شدن فعال اتفاق می‌افتد.

تقویت کننده چیست؟ و چه فرقی با محرکهای شرطی دارد؟

تقویت کننده، معمولاً تکرار و شدت رفتار را افزایش می‌دهد و موجب تثبیت آن می‌شود.

● تقویت کننده‌ها انواع مختلفی دارند مانند:

۱- تقویت کننده‌های نخستین ۲- تقویت کننده‌های تعمیم یافته

● معروف‌ترین مثال شرطی شدن فعال ← «آزمایش موش و اسکینر» است.

● احتمال تکرار تمام سطوح رفتارهای نامحدود انسان را، می‌توان با ارائه یا عدم ارائه تقویت کننده‌های مناسب، کم و زیاد کرد.

● شرطی شدن فعال سبب خواهد شد که معلم، شرایط را بررسی و شناسایی کند و بداند که چه رفتاری را باید تقویت کند یا چگونه رفتارهای نامطلوب را از بین ببرد.

«روشهای ایجاد تغییر در رفتار با استفاده از نظریه شرطی شدن فعال»

● نظریه شرطی شدن فعال، به جای تکیه بر تصورات و تبیینهای نظری، مشتمل بر اصول و فنون است که در مجموع، فناوری رفتار را بوجود می‌آورد.

سوالات تستی : درسنامه ۱ و ۲

۱- هر تغییری را یادگیری نامید ، اما هر یادگیری با..... همراه است.

۱. میتوان ، تجربه ۲. نمی توان ، تغییر ۳. نمی توان ، تجربه ۴. می توان ، تغییر

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲- تفاوت بین نواختن موسیقی و آموزش موسیقی در واقع تفاوت.....

۱. یادگیری، عملکرد ۲. عملکرد، یادگیری ۳. تجربه ، یادگیری ۴. یادگیری تجربه

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۳- پدیده ی خاموشی در شرطی شدن کلاسیک یعنی.....

۱. هرگاه محرک شرطی برای مدت طولانی بدون تقویت ارائه شود
۲. هرگاه محرک غیر شرطی برای مدت طولانی بدون تقویت ارائه شود
۳. هرگاه محرک خنثی وارد محیط شود و تاثیر محرک شرطی را از بین ببرد
۴. هرگاه پاسخ شرطی رفته رفته ضعیف شود

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۴- مادری که برای زبان آموزی به کودک خود همزمان کلمه کوه را با عکس کوه نشان میدهد از استفاده کرده است

۱. شرطی سازی فعال ۲. شرطی سازی کلاسیک
۳. یادگیری مجاورتی ۴. یادگیری از طریق کوشش و خطا

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۵- بستن در های پنجره کلاس توسط معلم باعث افزایش رفتار شاگردان می شود که به آن.....

۱. تقویت مثبت ۲. تعمیم ۳. تمیز ۴. تقویت منفی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۶- زهرا با تلاش های فراوان و دادن تقویت به سگ خود یاد داده هنگام ورود به خانه دم خود را به نشان ادب تکان دهد این تغییر رفتار در واقع.....

۱. نوعی شکل دادن است
۲. نوعی زنجیره کردن است
۳. نوعی تفکیک پاسخ است
۴. نوعی تعمیم پاسخ است

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۷- معلم کلاس نهم نمره ۲۰ شاگرد خود را به علت تاخیر به نمره ۱۰ تغییر داد این کار نوعی.....

۱. محروم کردن است
۲. تنبیه است
۳. جریمه کردن است
۴. تقویت منفیست

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۸- در این نوع یادگیری پاداش و تقویت باعث یادگیری نمیشود اما برای به فعلیت درآوردن آموخته ها مهم است

۱. یادگیری مجاورتی
۲. یادگیری کلاسیک
۳. یادگیری مشاهده ای
۴. یادگیری فعال

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۹- برای جلوگیری از از استفاده می کنیم.

۱. خاموشی ، تقویت متناوب
۲. کاهش رفتار ، تقویت مثبت
۳. خاموشی ، تقویت مثبت
۴. کاهش رفتار ، تقویت متناوب

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۰- تغییر در فناوری رفتار محصول کدام یک از انواع یادگیری های زیر است ؟

۱. شرطی شدن از طریق گزینش و خطا
۲. شرطی شدن فعال
۳. شرطی شدن کلاسیک
۴. یادگیری مجاورتی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۱- در تعریف یادگیری کاربرد کلمه تجربه، بیان کننده آن نوع تغییراتی است که تنها از طریق حاصل شود

۱. انطباق
۲. تعامل فرد با محیط
۳. یادگیرنده (دانش آموز)
۴. یاددهنده (معلم)

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۲- در یادگیری از طریق شرطی شدن فعال، کدام عامل موجب تغییر و تثبیت رفتار می شود؟

۱. محرکهای فیزیولوژیکی
۲. تقویت کننده ها
۳. محرک غیر شرطی
۴. محرک شرطی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۳- در کدام مرحله از یادگیری مشاهده‌ای، معلم می تواند نحوه عملکرد شاگرد را در مقایسه با آنچه باید آموخته باشد، ارزیابی کند؟

۱. توجه
۲. بازآفرینی
۳. یادسپاری
۴. انگیزشی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۴- معلم از کدام طریق، می تواند رفتارهای مطلوب دانش آموزان را حفظ کند؟

۱. تفکیک پاسخ
۲. تقویت
۳. سیری یا اشباع
۴. شکل دادن

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۵- عوامل مورد توجه در قانون تمرین کدامند؟

۱. اثر و تکرار
۲. آمادگی و رشد
۳. تازگی و شدت
۴. توانایی و رغبت

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۶- در مفهوم یادگیری گاتری محور اصلی کدام است؟

۱. محرک
۲. پاسخ
۳. محرک شرطی
۴. ترکیبی از محرک ها و حرکات

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۷- کدامیک از حیطه های هدف های آموزشی بیشتر با یاد آوری و بازشناسی دانش و رشد توانایی ها سر و کار دارد؟

۱. عاطفی
۲. شناختی
۳. شناختی - عاطفی
۴. روانی - حرکتی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۸- کدام قانون ثرندایک اشاره به یادگیری از طریق تمرین دارد؟

۱. قانون اثر ۲. قانون آمادگی ۳. قانون تمرین ۴. آزمایش و خطا

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۱۹- برای جلوگیری از تعمیم نادرست از کدام روش می توان استفاده کرد؟

۱. تفکیک پاسخ ۲. تمیز ۳. تقویت مثبت ۴. تفکیک منفی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲۰- بستن درب کلاس به خاطر جلوگیری از سرو صدای زیاد بیرون از کلاس و برقراری آرامش در درون کلاس با کدام مهارت سازگاری بیشتری دارد؟

۱. محروم کردن ۲. خاموشی ۳. تقویت مثبت ۴. تقویت منفی

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۲۱- زمانی که شاگردی به دروغ گویی عادت دارد ، هروقت راست بگوید بلافاصله مورد تشویق قرار می گیرد. اما درمقابل دروغ گویی واکنشی از معلم خود نمی بیند . این نمونه ای از کدام روش است؟

۱. تقویت رفتار های مغایر ۲. جریمه کردن ۳. محروم کردن ۴. سیری و اشباع

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۲۲- تکرار محرک شرطی بدون تقویت کردن پدیده.....نام دارد اما گاهی ممکن است که موجود حتی بدون تقویت، برای مدتی کوتاه، به محرک شرطی پاسخ دهد این پدیده.....نامیده می شود

۱. بازگشت خود به خودی - خاموشی ۲. بازگشت خود به خودی - خاموشی
۳. پاسخ شرطی - محرک غیر شرطی ۴. محرک غیر شرطی - پاسخ شرطی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲۳- روش «تداعی و زوجهای متداعی» متعلق به کدام نوع از انواع یادگیری می باشد و یادگیری «کلیشه ای یا قالبی» جزء کدام یک از انواع یادگیری می باشد؟

۱. یادگیری مجاورت - یادگیری مجاورت
۲. یادگیری مجاورت - یادگیری شرطی شدن فعال
۳. یادگیری شرطی شدن فعال - یادگیری مجاورت
۴. یادگیری شرطی شدن کلاسیک - یادگیری شرطی شدن فعال

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۴- گسترش پاسخ از محرک های اولیه به محرک های «مشابه» چه نامیده می شود؟

۱. تقویت منفی
۲. تقویت مثبت
۳. تقویت کننده
۴. تعمیم و تمیز

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۵- کسانی که رفتار آشکار را به عنوان سرنخی برای استنتاج آنچه در ذهن می گذرد ، به کار می گیرند بعنوان کدام دسته از روانشناسان شناخته می شوند؟

۱. رفتارگرا
۲. شناختی
۳. بالینی
۴. تربیتی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۶- «شکل دادن» و «تفکیک پاسخ» ، جزء کدام نوع از فنون نظریه ی شرطی شدن فعال ، می باشند ؟

۱. روش ایجاد رفتارهای تازه
۲. روش افزایش رفتارهای موجود
۳. روش حذف یا محو رفتارهای نامطلوب
۴. روش نگهداری رفتارهای مطلوب

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۷- فرایندی که از طریق آن ارگانیزم ، نسبت به محیطش کمتر حساس می شود چه نام دارد ؟

۱. جلب توجه
۲. خوگیری
۳. شرطی شدن فعال
۴. شرطی شدن کلاسیک

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۸- مراحل یادگیری از طریق «مشاهده»، در نظریه ی بندورا، به ترتیب، شامل کدام یک از گزینه های زیر می باشد؟

۱. یادسپاری - توجه - بازآفرینی - انگیزشی
۲. توجه - یادسپاری - بازآفرینی - انگیزشی
۳. باز آفرینی - یادسپاری - انگیزشی - توجه
۴. توجه - بازآفرینی - یادسپاری - انگیزشی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲۹- «فرایند تغییرات نسبتا پایدار در توان رفتاری فرد بر اثر تجربه» تعریف کدام یک از موارد زیر می باشد؟

۱. تجربه
۲. یادگیری
۳. رفتار
۴. توان رفتاری

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۰- مشخصه بارز فرآیند در یادگیری چیست؟

۱. تغییرات
۲. حرکت و پویایی
۳. تعامل
۴. کنش و واکنش

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۱- نخستین مشخصه یادگیری چیست؟

۱. تجربه
۲. به یادسپاری
۳. فرایند
۴. تغییر

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۳۲- در کدام مرحله از مراحل یادگیری مشاهده ای معلم به ارزیابی شاگرد می پردازد؟

۱. انگیزشی
۲. باز آفرینی
۳. توجه
۴. به یاد سپاری

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۳- سگ در برابر زنگ و غذا بزاق ترشح می کند، صدای زنگ و غذا چه نوع محرکی هستند؟

- ۱- شرطی - اصلی
- ۲- اصلی - اصلی
- ۳- شرطی - غیرشرطی
- ۴- غیرشرطی - شرطی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳۴- برای جلوگیری از تعمیم نامناسب از کدام روش می توان استفاده کرد؟

- ۱- تفکیک پاسخ ۲- تمیز ۳- تقویت منفی ۴- تقویت مثبت

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۵-..... تفاوت بین یادگیری و عملکرد را بیان می کند.

- ۱- مفهوم نسبتا پایدار ۲- مفهوم تغییر ۳- مفهوم رفتار بالقوه ۴- مفهوم فرایند

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳۶- هنگامی که رفتار شرطی تقویت نشود ، پاسخ شرطی به تدریج ضعیفتر می شود که نام دارد .

۱. تقویت غیرشرطی ۲. زوال محرک ۳. خاموشی ۴. بازگشت خود به خودی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳۷- بازی با قطعات بریده تصاویر توسط دانش آموزان، نشان دهنده کدام شیوه ایجاد رفتار است؟

۱. تقلید کردن ۲. تفکیک پاسخ ۳. شکل دادن ۴. زنجیره کردن

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۳۸- چرا خو گرفتن و حساس شدن شامل یادگیری نمی شوند :

۱. زیرا از تجربه ناشی نمی شوند ۲. زیرا شرط نسبتا پایدار را ندارند
۳. زیرا بر اثر تعامل با محیط نیستند ۴. زیرا شامل تغییرات محسوب نمیشوند

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۹- معلم درس علوم برای بالا بردن تمرکز بچه های کلاسش پنجره باز کلاس درس را می بندد ، این عمل او است.

۱. تقویت مثبت ۲. تمیز محرک ناخوشایند
۳. خاموشی محرک آزار دهنده ۴. تقویت منفی

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴۰- اگر معلم درس ریاضی به دانش آموزان خود بگوید بعد از حل هر ۱۰ تمرین کارت صد آفرین خواهیم داد در واقع از کدام برنامه تقویت استفاده کرده؟

۱. تقویت نسبی ثابت ۲. تقویت نسبی متغیر ۳. تقویت فاصله ای ثابت ۴. تقویت فاصله ای متغیر

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۴۱ تفاوت بین دانستن کاری و انجام دادن آن نشان دهنده است.

۱. تفاوت عملکرد و تجربه ۲. تفاوت تجربه و یادگیری
۳. تفاوت عملکرد و یادگیری ۴. تفاوت توان رفتاری و نسبتاً پایدار

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴۲- معلمی که در درس زبان کلمه گربه را همزمان با نشان دادن تصویر گربه به کودکی یاد می دهد از کدام نوع یادگیری استفاده می کند؟

۱. یادگیری شرطی ۲. یادگیری شناختی
۳. یادگیری مشاهده ای ۴. یادگیری مجاورتی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴۳- در خصوص تقویت مثبت و منفی کدام گزینه درست است؟

۱. تقویت مثبت و منفی از روش های نگهداری رفتار هستند.
۲. تقویت منفی سبب کاهش و تقویت مثبت سبب افزایش رفتار می شود.
۳. تقویت منفی سبب افزایش و تقویت مثبت سبب کاهش رفتار می شود.
۴. تقویت منفی هم مثله تقویت مثبت باعث افزایش رفتار می شود.

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴۴- تکرار چند باره محرک شرطی بدون تقویت سبب می شود

۱. تداعی ۲. بازگشت خود به خودی ۳. تقویت رفتار ۴. خاموشی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۴۵- تقویت در یادگیری مشاهده‌ای چه نقشی دارد؟

۱. برای یادگیری بهتر مطالب
۲. برای تبدیل رفتار یادگرفته شده به عملکرد
۳. برای یادسپاری بهتر مطالب یادگرفته شده
۴. برای تبدیل مطالب به رمز های کلامی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۴۶- سومین مرحله از مراحل یادگیری مشاهده‌ای چیست؟

۱. بازآفرینی
۲. توجه
۳. انگیزشی
۴. یادسپاری

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۴۷- کدام یک از گزینه‌های زیر از روش‌های افزایش رفتار است؟

۱. زنجیره کردن
۲. تقویت متناوب
۳. تعمیم و تمیز
۴. تقویت نسبی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۴۸- وقتی رفتار موردنظر را نتوان در رفتار یادگیرنده مشاهده کرد از کدام روش ایجاد رفتارهای تازه استفاده می شود؟

۱. تفکیک پاسخ
۲. شکل دادن
۳. زنجیره کردن
۴. تعمیم پاسخ

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۴۹- معلم از کدام طریق، می تواند رفتارهای مطلوب دانش آموزان را حفظ کند؟

۱. تقویت
۲. تعمیم
۳. تمیز
۴. شکل دادن

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۵۰- بر اساس نظریه بندورا دانش آموزی که حرف س را دقیقاً مشابه معلم بر روی تخته بنویسد در کدام مرحله یادگیری قرار دارد؟

۱. انگیزشی
۲. باز آفرینی
۳. توجه
۴. یادسپاری

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۵۱- برای آموزش مفاهیم زبان و تاریخ و رفتارهای مطلوب اجتماعی کدام نوع روش یادگیری مناسب تر است؟

۱. مشاهده ای ۲. مجاورت ۳. کلیشه ای ۴. شرطی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۵۲- رفتاری که مستقیماً تحت کنترل یک محرک باشد ، کدام نوع رفتار است ؟

۱. پاسخگر ۲. فعال ۳. شرطی ۴. بازتابی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۵۳- بستن در کلاس به خاطر جلوگیری از سروصدای زیاد بیرون کلاس و برقراری آرامش در درون کلاس با کدام مهارت سازگاری دارد؟

۱. تقویت مثبت ۲. تقویت منفی ۳. تنبیه ۴. خاموشی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۵۴- کدام نوع یادگیری در تغییر فناوری رفتار کاربرد وسیع دارد؟

۱. یادگیری مجاورتی ۲. یادگیری کلاسیک ۳. شرطی شدن فعال ۴. یادگیری مشاهده ای

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۵۵- اساس نظریه شرطی شدن فعال، معلمی که می خواهد رفتار تازه ای را در دانش آموز ایجاد نماید از کدام روش می تواند این کار را انجام دهد؟

۱. جریمه کردن ۲. تعمیم و تمیز ۳. تفکیک پاسخ ۴. تقویت مثبت

پاسخ صحیح : گزینه ۳